

15.3x35.16	31	עמוד 6	מוסף חג	20.10.2008	15405582-0
80039					

אחרי החגים

ד"ר דוד פסיג, עתידן מוסמך, לא הופתע מהמשבר הכלכלי העולמי, אבל הוא מבטיח שהעולם ייחלץ ממנו. לצערנו, על פי ההסברים שלו, זה בדרך כלל קורה אחרי מלחמה גדולה. עד שכל זה ייגמר תוכלו ליהנות מירידה במחירי הדירות

שרה ליבוביץ-דר // צילום: אלי דסה //

גיבש באמצעות קבוצת הצריכה הגדולה בעור' לם: אנשים בגילאים שבין 35 ל-45. "זה השלב בו מבצעים את הרכישות הגדולות ביותר. דירה גדולה יותר, מכוניות גדולות יותר וק' ניות עבור הילדים". לדבריו, בין השנים 1993 ל-2008 קבוצת הגיל הזו היתה הגדולה ביותר באוכלוסייה בארה"ב: 80 מיליון נפש מתוך 300 מיליון אמריקנים. אבל בגלל גלי ילודה מצומי צמים, החל מ-2008 ועד 2020 הקבוצה הצרכנית הזו תהיה הקבוצה הקטנה ביותר באוכלוסייה, רק 30 מיליון נפש. "וכשאין מספיק אנשים בק' בוצת הצריכה הביקושים יורדים".

"בגלל ההצטמצמות של קבוצת הגילאים, ירד מאוד גם הביקוש לדירות - ועם הירי' דה בביקוש ירדו מחירי הדירות. הבנקים נק' לעו למשכר מפני שתמורת המשכנתא הגי' בווה שהם נתנו הם קיבלו דירות במחירים נמוכים. עכשיו קשה לתקן כי הסוסים כבר ברחו מהאורות".

איך ייתכן שאתם המומחים הזיתם והתרעתם, אבל הבנקים האמריקנים לא התייחסו?

"הבנקאים תקועים בחשיבה קצרת טווח. הם חשבו רק על העכשיו: הם רצו לתת הל' וואות ולקבל עליהן ריביות גבוהות. הם לא השתמשו במודלים שלנו. בתרבות המער' בית הקפיטליסטית והגרידית זה היה בלתי אפשרי, מפני שמנהל שחושב חשיבה ארוכת טווח היה מיד מפוטר".

יש גם בעיה גדולה יותר: האדם הפשוט, על פי ד"ר פסיג, בכלל לא חושב על הע' תיד: "אנשים מתהלכים בתחושה שאין עתיד. מבחינה נזירולוגית חשיבת העתיד מתפת' חת מאוחר, בין גיל 9 ל-24. הרבה מנהיגים מתקשים, נזירולוגית, לחשוב ב'עתיד'. במי קרה הטוב אנשים חושבים על שנתיים-שלוש קדימה. על זה אני בוכה. מרבית האנשים

את העולם כולו הצליח הצונאמי הכלכלי שחזר לחיינו בסערה לפני קצת יותר מחודש להפתיע. אמ' רנו "העולם כולו"? קבלו תיקון: העולם כולו, מינוס מומחה אחד לחיזוי העתיד. "כבר בנובמבר 2006 חזיתי שב-2008 העולם ייכנס למיתון כבר מאוד, דומה לזה של שנת 1929", אומר ד"ר דוד פסיג (51). "התר' עתי על זה במאמרים ובהרצאות, אבל אף אחד לא התייחס".

דוד פסיג מבטיח לכם: העולם ייחלץ מה' משבר הכלכלי. השאלה היא מה יהיה המ' חיר שניאלץ לשלם. ההערכה המוסמכת של הדוקטור לעתידנות מאוניברסיטת בראילן: מלחמה, או לפחות אירוע ביטחוני דרמטי. ממש כמו בעבר, אגבי: הצטרפותה של ארצות הברית למלחמת העולם השנייה חילצה אותה מהמשבר של 1929, ומלחמת ששת הימים סיימה את תקופת המיתון בישראל.

"זו לא חייבת להיות מלחמת עולם", הוא אומר. "ב-1982 הגה הנשיא האמריקני רוי' נלד רייגן את מלחמת הכוכבים שסיימה משבר כלכלי ארוך. אף ירייה לא נורתה, אבל הם יצאו מהמיתון. המודלים הכלכ' ליים של יציאה מהמיתון משתלבים עם מודלים של מלחמה. אני מרגיש כאילו משהו מדבר מתוך הגרפים ומנסה להגיד משהו. המהרל הוא שאנשים מסרבים להק' שיב לדיבורים האלה".

פסיג, שספרו "צופן העתיד" יצא לאור לפני כחודשיים, למד את חקר העתיד לתואר שני ושלישי באוניברסיטת מינסוטה בארצות הבר' רית. את התחזית השחורה שלו בשנת 2006

תקופת המיתון // ראו עמוד 8

27.3x29.65	32	6 עמוד	חג	מערב - מוסף	20.10.2008	15405610-2
80039						

עוד יום אדום
בוול סטריט
צילום: א.פ.

"משבר כלכלי הוא מתת אל. בארצות הברית הוא יימשך עד 2020, אז תגדל הקבוצה הצרכנית ותתחיל לצרוך. באמצע יהיו שנתיים של שגשוג, 2011 עד 2012, בזכות גלי ההגירה המסיבית ממדינות כמו מקסיקו"

"ב-1982 הגה רייגן את מלחמת הכוכבים שסיימה משבר כלכלי ארוך. אף ירייה לא נורתה, אבל הם יצאו מהמיתון. אני מרגיש כאילו מישהו מדבר מתוך הגרפים ומנסה להגיד משהו. המחדל הוא שאנשים מסרבים להקשיב לדיבורים האלה"

אחרת: כמחצית מתוך 7 מיליון נפש במדינת ישראל הם ילדים עד גיל 25; מיליון בני אדם נוספים הם בקבוצה שבין 26 ל-35 שגם היא קבוצה צרכנית; וקרוב למיליון בני אדם נמצאים בקבוצת הצריכה העיקרית, בין הגילאים 35 ל-45. הקבוצה הזאת יחסית קטנה אבל מתרבה בקצב מהיר של למעלה מעשרת אלפים בשנה, ולכן יש אצלנו צמיחה כלכלית גבוהה. בשנה הקרובה המשבר בישראל לא יהיה עמוק כמו בארצות הברית והעשור הבא הוא עשור טוב מבחינה כלכלית, מפני שהקבוצה הצרכנית אצלנו תלך ותגדל ותתחיל לרכוש דירות ומכוניות ולבצע רכישות עבור הילדים."

יש לך עצה לשנה הקרובה?

"אם נהיה שמרנים, נרסן את הוצאות הממשלה ולא ניתן הלוואות גבוהות, לא ניתן קצבאות ילדים, נוציא לשוק העבודה עוד ועוד אנשים ונעמוד בלחצים, מבחינה כלכלית אנחנו יכולים להיות רגועים. יחסית למה שקורה בעולם מצבנו מעולה."

אנשי ההון נשמעו בשבועות האחרונים הרבה פחות אופטימיים.

"להם אני לא דואג. הם רק יצטרפו לבנות מחדש את העסקים שלהם ולא להתעקש על 'מקסימום רווחים'. המילה 'מקסימום' היא אם כל חטאת. המילה הנכונה יותר היא 'איזון'." ❊

חוסכים בעל כורחם. אם היית נותנת לאדם רגיל לנהל את קופות הגמל שלו הוא היה שובר את התוכנית וקונה בזה שמלה. אדם לא יודע שיש המחר שאחרי המחר."

מחפשים נקודה אופטימית להיאחז בה? אל דאגה. "באמצעות משברים כלכליים אנחנו הולכים ומשתפרים במשך מאות שנים. המשבר הכלכלי ב-1929 יצר בארצות הברית מערכת רווחה כלכלית. משבר הוא מתנת אל". לוח הזמנים? "בארצות הברית המשבר הכלכלי יימשך עד 2020, אז תגדל הקבוצה הצרכנית ותתחיל לצרוך". באמצע, מבטיח העתידן שנתיים של שגשוג, 2011 עד 2012. הסיבה: גלי ההגירה המסיבית ממדינות כמו מקסיקו, שיגיעו לגיל הצריכה בשנים האלה. אבל גם כאן מצורפת תחזית שחורה: "בשלב הזה הכלכלה האמריקאית עוד לא תספיק לתקן את המנגנונים הכושלים וכך יחזרו שם שוב על אותן טעויות של משכנתאות גבוהות, מה שיוביל לצניחה נוספת שתתקן רק אחרי שמונה שנים."

ואיך תעבור ישראל את המשבר הכלכלי?

"אצלנו הוא יהיה הרבה יותר מתון. יש לנו כוח מאוזן בדמות קבוצה צרכנית גדולה מאוד שלא קיימת באף מדינה מערבית

